

بازشناسی نگرش به زمینه در بناهای ساخته شده میدان مشق تهران* در دوره پهلوی اول

علی اکبر اکبری^۱، کاوه بذرافکن^{۲*} (نویسنده مسئول)، فرهاد تهرانی، حسین سلطانزاده

^۱ دانشجوی دکتری معماری، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
^۲ استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
^۲ دانشیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
^۲ دانشیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۵/۲۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۲۰)

چکیده

هم‌کنش معماری و زمینه یکی از موضوع‌های اصلی در حوزه معماری و طراحی شهری است. این مبحث از اندیشه‌ورزی در دوران باستان درباره قرارگیری بناها در ارتباط با بناهای مجاور سرچشمه می‌گیرد. در زمینه‌های با ارزش می‌توان با استفاده از خوانش متن تاریخی، فرهنگی و اجتماعی مورد نظر به طرحی ارزشمند و متناسب با زمینه فرهنگی و تاریخی آن دست یافت. در این پژوهش در قسمت نخست مفهوم زمینه و همچنین روش‌های طراحی چون زمینه‌گرایی، منطقه‌گرایی و گونه‌شناسی که واکنشی مستقیم به بستر طراحی هستند شرح داده می‌شود. در قسمت دوم با انتخاب بناهایی از میدان مشق تهران که دارای ساختمان‌های مهم دولتی و حکومتی از دوره‌های پیشین معماری گذشته شهر تهران به خصوص دوره پهلوی اول است، سعی در شناسایی رهیافت معماران آن دوره نسبت به زمینه و همچنین میزان تأثیرپذیری زمینه گذشته در این ساختمان‌ها داریم. تفاوت میان برخورد با زمینه در نزد معماران دوره پهلوی اول با معمارهای هم‌دوره خود در غرب (شیوه بین‌الملل)، پرسش این پژوهش است. در این مطالعه از ترکیب روش تحلیلی-تطبیقی و روش مطالعه بر روی نمونه‌های موردی استفاده شده است. در قسمت اول پژوهش، بازشناسی نظریه‌ها و صورت‌بندی چارچوب نظری با رجوع به منابع دست اول و پایه، منابع دست دوم و اسناد تاریخی موجود انجام گرفته و در قسمت دوم که پژوهش بر روی نمونه‌های موردی تاریخی انجام می‌شود، اطلاعات مورد نیاز از طریق مشاهده و تحقیقات میدانی جمع‌آوری اطلاعات شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که برخورد معماران پهلوی اول با زمینه، متفاوت با معماران هم‌دوره خود در غرب است. با اینکه بناهای مورد بررسی دارای کارکرد جدید بوده‌اند اما هنوز ردپایی از معماری گذشته ایران، در تزیین‌ها و یا حتی در فرم‌هایی از این بناها دیده می‌شود.

واژگان کلیدی: زمینه، زمینه‌گرایی، منطقه‌گرایی، میدان مشق، پهلوی اول.

Recognition of attitudes toward context in the buildings of Mashgh Square in through the First Pahlavi Era*

Ali Akbar Akbari

Ph.D Student in Architecture, Department of architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, iran

Kave Bazrafkan* (Corresponding Author)

Assistant Professor, Department of architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Center Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, iran

* kaveh.bazrafkan@gmail.com

Farhad Tehrani

Associate professor, Department of architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Hosein Soltanzade

Associate Professor, Department of architecture, Faculty of Architecture and Urban Planning, Center Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, iran

Abstract:

The relationship between Architecture and previous context is one of the most important issues of architecture and city designing. This discussion from the thoughts of ancient ages about buildings' placement rooted from placement of buildings related to the adjacent ones. In the valued issues, through the review of history, culture and society, a valuable and suitable architectural design of aimed area according to the cultural and historical backgrounds could be done. In this research, and at the first part, we aim to define the context and design approaches like contextualism, regionalism and typology that had the direct reaction with design bed. At the second part, via choosing of buildings from Mashgh Square of Tehran, which have the important governmental buildings from previous times of Tehran, especially First Pahlavi era, we try to recognize architects' approach towards context and the extend of influences of past on these building at that time. The differences between first Pahlavi era and western contemporary architects (international style) about the context is the question of this research. In this research, the methodology is the combination of Analytical-Adaptive method and study on case studies. At the first part, basic and first class references, and historical and second-class documents are analyzed. At the second part, the research would be done on case precedents, through the field study, photography and collecting data. Results reveal that attitude of architects of first pahlavi era towards context, is different with contemporary western architects. Although reviewed buildings had new approaches, but still footprints from Iranian past architecture could be traced in decoration or even seen at some forms of these buildings.

Keywords: Contextualism, context, Mashgh square, regionalism, the first Pahlavi era.

* This paper has been extracted from Ph.D. thesis of the first author, under the title of «Explaining the role of form in architecture and formulation of a spectrum for context-resulted planning methods (case study: Valuable contexts in the Iranian historical cities)». The project is being conducted in Qazvin Islamic Azad University, under the guidance of Professor BazrSfshan and Professor Farhad Tehrani, and consultation of professor Hossein Soltanzade.